

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(XVII. seja dne 9. maja.)

(Konec.)

Generalno debato o proračunu je zaključil poročevalec Hribar z daljšim govorom, katerega prijavimo po stenografičnem zapisniku, na kar je zbornica začela specialno debato.

Finančni odsek je predlagal, naj se za redno in izredno potrebščino postavi v proračun 1.467.734 gld., za redno in izredno pokritje pa 175.282 gld., tako da je nepokritega nedostatka 1.292.452 gld. V pokritje tega nedostatka je odsek predlagal, naj se v l. 1899. pobira:

1.) 40% na priklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa s proračunjenim prihodkom 145.756 gld.

2.) Samostojna deželna naklada od porabljenih likerjev in vseh poslanih opojnih tekočin od hektolitra 15 gld. in od drugih porabljenih žganih opojnih tekočin od hektoliterske stopinje 30 kr.; prihodek te naklade se proračuna s 415.000 gld.

Naklada ad 2 se bode pobirala le do uveljavljenja zvišanega državnega davka na žganje in se s pobiranjem preneha precej, ko bo zvečan državni davek na žganje.

3.) Samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 1 gld. od hektolitra s prihodkom 90.000 gld.

4.) 40% na priklada na vse direktne davke z državnimi prikladami vred izvzemši doklade na osobni dohodninski davek.

Ta dohodek se proračuna s 590.967 gld.

5.) Na mesto doklade na osobni dohodninski davek se proračuna državni prispevek s 38.612 gld. kot na kranjsko deželo odpadli delež od zneska 3.000.000 gld., ki se bo pri novem osebnem davku več nabral.

Nedostatek 12.127 gld. pokrije naj se iz blagajnične gotovine.

Končno je finančni odsek nasvetoval naslednje resolucije:

I. Z ozirom na ugodni uspeh deželne naklade na žgane opojne tekočine odmeri se za leto 1899 poslujočemu osebju posebna nagrada v znesku 5% od vsega čistega dohodka, kateri po odbitih remanencah presega znesek 100.000 gld. Ta dohodek izračuni se od konsuma 1.531.058.71 litrov navadnega in 29.966.65 litrov poslanjenega žganja na podlagi naklade 18 kr. od hektoliterske stopinje navadnega in 6 gld. od hektolitra poslanjenega žganja. Deželni odbor se pooblašča, da po svoji previdnosti razdeli to svoto med one pri pobiranju deželne naklade poslujoče osebe, katere se odlikujejo po posebni spretnosti in točnosti. Iz istega zneska naj se eventualno tudi primerno nagradi računski oficijal II. vrste Hinko Lindtner. Od jednem pooblašča se deželni odbor, da sme prav kakor lani plodonosno naložiti del tega zneska.

II. Deželnemu odboru se naroča, da se udeleži zakupne dražbe užitninskega davka na Kranjskem kot ponudnik imenom dežele, in sicer pri vseh zakupnih dražbah, katere se bodo vršile do prihodnjega deželnozbornskega zasedanja.

III. Pri deželnem knjigovodstvu vpelje se za vse fondse z 31. dnem decembra 1899 strogo zaključevanje knjig po solničnem letu. Tega dne in potem 31. decembra vsakega nastopnega leta bodejo se torej vsi za leto 1899, oziroma za dotično potekačo

leto dovoljeni in v tem letu neporabljeni krediti — izvzemši onih za tekoče gospodarstvo — plodonosno naložili; naložena glavica pa se bode porabljala za izdatke na račun teh kreditov, ki — ako v treh letih niso porabljeni in ako jih deželni zbor ni izrečno podaljšal — zapadejo na korist deželni blagajnici, oziroma na korist dotičnih fondov. — Računski sklepi bodejo vsled te preuredbe obsežali že za leto 1889 v dohodkih le rubrike: o dejanskem prometu, o proračunjenih zneskih in pa o primerjavi proračuna z dejanskim prometom; v izdatkih pa rubrike: o dejanskem prometu, o proračunjenih zneskih, o podaljšanih kreditih in o primerjavi proračuna z dejanskim prometom.

IV. Deželni odbor se pooblašča, da — če zato nastane potreba — za dotacijo deželne blagajnice najame proti ne višjim ko 45% nim obrestim na račun kredita, ki se mu je v ta namen dovolil v seji deželnega zbora dne 11. februarja 1896. l., in ki doslej še ni porabljen, svoto 50.000 gld.

V. Deželni odbor se pooblašča, da poleg 20.000 gld., katere se mu je v seji dne 28. marca 1899 za dovoljevanje brezobrestnih posojil vinogradnikom dovolilo, najeti proti 3% nim obrestim na račun deželnokulturnega zaklada, najame proti enakim ali vsaj ne višjim ko 4% nim obrestim v isti namen drugih 20.000 gld. proti svoječasnemu vračilu iz deželnega zaklada za melioracije in javna dela. Ko bi se ta zaklad pa že letos ustanovil, sme deželni odbor to svoto pokriti iz tega zaklada.

VI. C. kr. deželna vlada se pozivlja vkreniti, da se distančne razkaznice (tabele) v posameznih političnih okrajih pregledajo in po dejanskih razmerah in obstoječih običilih primerno popravijo.

VII. Deželnemu odboru se naroča, da vpliva na to, da bodo občine na deželi pri vročbah za stranke ne glede na oddaljenost od sedeža občinskega urada pobirale vročnine k večjemu po 10 kr. od vsake vročbe, oziroma da, ako treba, v to svrhu v prihodnjem zasedanju nasvetuje primerno premembo tarifa o občinskih taksah z dne 3. decembra 1868. dež. zak. št. 17.

VIII. Deželni zbor priznava, da je reorganizacija neeraričnih pošt na deželi in zboljšanje grometnega stanja in preskrbljenja poštarjev in poštarnih upraviteljev nujno potrebna, ter opozarja c. kr. vlado na to, da o tem oziru pričeto akcijo nadaljuje in sedanje neznosne razmere čim preje mogoče odpravi.

Specijalno debato je otvoril poročevalec Hribar z naznanilom, da je finančni odsek preklical svoj sklep, zvišati dijete poslancem in da nasvetuje resolucijo, s katero se deželnemu odboru naroča uvaževati in poročati, če bi ne kazalo, odpraviti dijete popolnoma.

Posl. Jelovšek je govoril o vodovodu v Horjulu in na Dobrovi in po pojasnilih posl. Povšeta predlagal, naj pošlje deželni odbor še letos inženirja, da preišče horjulske in dobrovske vodne razmere ter izdela načrte za osušenje travnikov in voda.

Posl. Ažman se je jezil, da deželni odbor ni porabil dovoljenega mu kredita za podpore pri ustanovitvi Raiffeisenovih posojilnic in je predlagal, naj se deželnemu odboru naroči, da to stori.

Posl. Murnik je pojasnil, da deželni odbor dotičnega sklepa ni mogel izvršiti, ker v cel deželi ni našel nobene Raiffeise-

nove posojilnice. Vse tiste posojilnice, ki se imenujejo Raiffeisenove, so le zmes Raiffeisenovega in Schulze-Delitzvega sistema ter ravna jo tako, kakor bi prave Raiffeisenove posojilnice nikdar ne smele. Te naše psevdoraiffeisenske posojilnice niso omejene samo samo na fare, ampak segajo čez farne meje in posojajo denar tudi na hipotekarni kredit, to je vzrok, da deželni odbor ni razdelil dovoljenega kredita. Kako umestna pa je bila sploh njegova previdnost, kaže to, da je prosila deželne podpore tudi posojilnica, ki je imela toliko dobička, da ga je še razdelila za neke druge namene, ki torej podpore ni bila prav nič potrebna. Govornik je izjavil, da so resnične Raiffeisenove posojilnice prava potreba, in bi se morale podpirati, take pa, kakršne se kot Raiffeisenove pri nas ustanavljajo, pa so le na kvar nacionalne ekonomičnega življenja.

Posl. Ažman je odgovoril, da je precej uganil, da je njegova posojilnica tista, katera je prosila podpore, da si je ni bila čisto nič potrebna, ker je imela dobiček in še za dobre namene nekaj razdelila. (Veselosť).

Posl. Grasselli je opozoril na lanski sklep glede ustanovitve konjske bolnice v Ljubljani in je obžaloval, da se ni storilo drugega ničesar, kakor da je deželni odbor stopil v dogovor s kmetijsko družbo. Ker smatrajo interesovani krogi to zadevo za nujno, je govornik predlagal, naj se naroči deželnemu odboru, da se resno bavi s to zadevo in da stavi v prihodnjem zasedanju konkretno predloge.

Posl. Šubic je rekel, da med mnogostevilnimi projekti za napeljavo pitne vode, ki se kopičijo pri stavbenem uradu deželnega odbora, se nahaja tudi obširen, natančno izdelan in detajliran projekt za vodovod, kateri naj bi vode dovažal celi vrsti cvetočih, obljudenih vasi na Gorenjskem, ki nimajo sploh nikake vode, poleg njih pa mestu Kranju, ki je navezano na navadno, čestokrat umazano savsko vodo. Dotični projekt je po izreku veščakov-inženjerjev pri deželnemu odboru vseskozi temeljito sestavljen in je s tehničnega stališča povsem opravičen in dovršen; istotako mi je zatrjeval deželnega odbora referent o deželni kulturi, da smatra vodovod za kranjsko okolico in mesto Kranj kot potreben in vsestransko utemeljen. Projekt ne leži še na naši mizi, in nikakor mi ne pride na misel, da bi hotel provocirati kak meritoričen sklep o kranjskem vodovodu. Z ozirom na navedena fakta in z ozirom na dejstvo, da se tu gre za asanacijo mnogobrojnih važnih gorenjskih kmečkih okrajev in za izboljšanje zdravstvenih razmer v važnem, vsestransko in lepo se razvijajočem kranjskem mestu, menim pa da ni pretirano, če želim, da bi se to, za razsežen del Gorenjske prevažno vprašanje čim preje spravilo na dnevni red in da se težavno stališče, katerega zavzema v tem projektu ravno mesto Kranj, čim preje razjasni. Zategadelj predlagam nastopno resolucijo in prosim, da gospodje tovariši glasujejo zanjo:

Deželnemu odboru se naroča, delovati nato, da pride projekt vodovoda mesta Kranj in njegove severo-vzhodne okolice zanesljivo v teku prihodnjega zasedanja deželnega zbora v poročanje in obravnavo.

Posl. Povše je nasvetoval resolucijo, naj dež. odbor prosi poljedelsko ministerstvo, da nastavi popotnega učitelja za mlekarstvo, dež. odbor pa naj namesti strazja.

Pojasnil je dalje, da se more konjska bolnica ustanoviti le skupno s kmetijsko družbo, katere je že izvolila poseben odsek za organizacijo, in da je kranjski vodovodni projekt najmlajši in ga stavbni urad še ni mogel izvršiti, pride pa v prihodnjem zasedanju pred dež. zbor.

Posl. Pfeifer je govoril za vodovod na Raki, za kateri je finančni odsek črtal podporo 1000 gld.

Poročevalec Hribar je pojasnil, da dež. odbor ni smel dati posojilnicam podpore, ker v cel deželi ni nobene Raiffeisenove posojilnice, a podpore so bile namenjene samo Raiffeisenovim posojilnicam. Sploh se je pokazalo, da so posojilnice za bile veliko denarja v hipotekarni kredit. V tem tiči resna nevarnost, in zato naj dež. odbor posvari posojilnice, naj nikar tako ne delajo. — Glede vodovoda na Raki je poročevalec povedal, da se je črtala postavka 1000 gld., ker dogovor z vlado še ni sklenjen.

Po poglavju o zdravstvu je poslanec Grasselli omenjal velike težave, katere ima dežela z okrožnimi zdravniki. Osebe se rado menja in ni zadovoljno s svojim položajem. Zdravniška zbornica je vložila prošnjo, naj se uredi nekatere stvari, ki se tičejo okrožnih zdravnikov. Potegnili se je za okrožne zdravnike tako ognjevit, da je segla celo nekoliko predaleč, kajti pozvala je dež. odbor, naj skliče enketo in nekako predpisala, kaj naj se sklene. Želja je bila, da se okrožni zdravniki imenujejo za deželne uradnike, in da se urede njihove plače. Tej želji se ne bo dalo iz lepa ustrediti, a nekaj stvari je vendar potrebno uredbe. To se bo dalo najbolje storiti, kadar se bo dež. zbor bavil z novelo k zdravstvenemu zakonu. Govornik je priporočal, naj deželni odbor hitro zbere potrebno gradivo in čim prej dež. zboru predloži rečeno novelo.

Posl. dr. Schaffer je pojasnil, da zdravniki niso na škodi, ker se novela še ni predložila, kajti njihova glavna želja se je že izpolnila. Dež. odbor je že poskrbel za uredbo takse. Drugo željo, da bi zdravniki postali dež. uradniki, je težko rešiti. Faktično so zdravniki zdaj obč. zdravniki, a če naj postanejo dež. uradniki, je treba predruščiti celo organizacijo.

Posl. Božič je pojasnil, kako velike težave imajo tisti prebivalci na deželi, kateri stanujejo v večji razdalji od zdravnika. Siromak dobi zdravnika in zdravila zastoj. Siromašnejši kmet je veliko na slabšem in se mora bati klicati zdravnika. Ako stane tri do štiri ure od zdravnika, mora plačati za vizito po 5 do 8 gld., tako da ga stane vsaka bolezen za njegove razmere sila veliko, ne glede na pota, katera mora napraviti. Dočim ima domačin na zdravnikovem sedežu zdravniško pomoč prav po ceni na razpolaganje, je za oddaljene prebivalstvo ta pomoč silno draga. To gotovo ni prav. Govornik je predlagal, naj se naroči dež. odboru, da dogovorno z vlado uredi zdravniške tarife tako, da obremeni prebivalstvo na sedežu ali v bližini zdravnika na korist oddaljenemu.

Posl. dr. Schaffer je izrekel mnenje, da to ne bo mogoče, ker gre tu za stališče okrožnih zdravnikov kot privatnih zdravnikov, na kar je posl. dr. Božič repliciral, da zdravniki sami žele take uredbe, in da jo je dogovorno z vlado, z zdravstvenimi odbori in z zdravniki samimi doseči, konkurence okrajnih zdravnikov pa se ni čakaj če se ti ne bodo držali tarif ljudstvo ne bo klicalo.

Resolucija Božičeva je bila sprejeta z nebištevno premembo, katero je nasvetoval posl. Hribar in kateri se je pridružil posl. Božič. Isto tako so bile sprejete druge resolucije.

V Ljubljani, 12. maja.

K položaju.

Iz Prage pišejo „Moravski Orlici“: Želja krone je, da se izda jezikovna naredba s § 14., ako pa se more jezikovno vprašanje rešiti kako drugače, naj se ukrene potem drugače. Izdelani jezikovni načrt ima po sedanjih dispozicijah veljavno edino le za kraljestvo Češko, znova pa se zatrjuje, da želi vlada, naj se razširi veljava zakona tudi na Moravsko. Ali se tej želji ugotovi, še ni gotovo, toda nedvomno je, da se take želje gojé in naglašajo. — „Gazeta Narodowa“ piše, da ima vsa jezikovna naredba le ta namen, da se spravi poslovanje parlamenta zopet v tek. To se doseže le s tem, da se obstrukcija popolnoma odpravi ali pa njena moč vsaj zmanjša. Ker je vsaj del obstrukcijskih strank zadovoljen z novo jezikovno naredbo, se nadeja vlada, da bo možno parlamentu vsaj najvažnejše naloge rešiti. Oslabitev nemške opozicije je glavni smoter vsega vladnega napa. — O stališču grofa Thuna piše „Tagesspost“: Težko vrjetno je, da bi šel grof Thun še kdaj v Budimpešto. Ako človeka tako sprejmo in se z njim tako poslova, je nemogoče vrniti se. Sicer pa so dnevi ministerskega predsednika res že šteti. Grofa Thuna zadene le zaslužena usoda, kajti v časih svojega ministerstva je storil jako malo, še to pa je bilo napačno, in glavna krivda zadene Thuna, da se je potratilo toliko dragocene časa. Ali se z odstopom Thuna izpremeni tudi sistem, je težko prorokovati. Omejitev programa mirovne konference.

Iz Haaga se poroča, da so vlasti z ozirom na nevarnost, da bi se mirovna konferenca sicer od cela izjalovila, sklenile, da se konferenca ne bo bavila niti z narodnimi niti s političnimi vprašanji, da ne bo sprejela nikakih dopisov političnih društev ter da se odklanja vsako vtilkanje v notranje razmere te ali one države. To se je sklenilo zlasti zategadelj, ker so namestili razni komiteji na Balkanu obrniti se na mirovno konferenco s prošnjo, da posreduje, kajti grozodejstva in nasilstva Arnavtov in Turkov presegajo že vse meje. Mirovna konferenca se pa s temi obupnimi klici na pomoč noče pečati, ker bi morala poseči v notranjo upravo Turčije.

Nov ruski poslanik v Belemgradu.

Ruska vlada je poklicala dosedanega ruskega poslanika Žadovskega domov in imenovala na njegovo mesto družega, pl. Staala. Kakor znano, je Žadovski ignoriral razkralja Milana ter se žaljivo vedel proti ministerskemu predsedniku Gjorgjeviču, ker mu je bilo tako naročeno. Sedaj pa se je menda dosegla nekaka sprava mej rusko in srbsko vlado. Nemški listi že sklepajo, da se je ruski vpliv v Srbiji povečal.

Konflikt mej Transvaalom in Anglijo.

Na Angleškem je bojevitost nekoliko poglobila in govori se o pogajanjih s Transvaalom. Bržčas je imponirala resolutnost Boercev, ki so odločno zavrnili Chamberlainovo zahtevo, naj se dajo Uitlandcem (tujcem) državljanske pravice. Boerci so baje dobro pripravljeni na vojno. Od leta 1896 so se v tej afričanski republiki razmere korenito izpremenile. Takrat so bili še slabo oboroženi, sedaj pa imajo moderno orožje. Zavezna država Oranije pošlje lahko 15.000 mož Boercev na pomoč. Anglija pa ne more poslati toli ogromne vojske v južno Afriko, ki je oddaljena od nje malone mesec dni.

Dopisi.

Iz Prage 8. maja. Jugoslovanska akademija v Pragi, dne 3. maja t. l.) ... Necht! zavzni z Prahy v úchvatné krásné úvaly korutanské mohutný pozdrav lidu slovinskému, strádajícímu tak těžce ve spárech germanizace! ... „Narodní Listy“, dne 29. aprila t. l. — Misel, katero je bila sprožila sloveča češka pisateljica, Gabriela Preissova, naj prirede jugoslovanski akademiki v korist slovenskih šol na Koroškem „akademijo“ v Pragi, je navdušila brzo obojito slovenske visokošolce, in društvo „Šumadija“, središče jugoslovanskega dijaštva

v Pragi, je jednoglasno sklenilo uresničiti plemenito idejo. Odbor „ad hoc“ (predsednik prof. Jos. Germ, predsednika namestnik cand. prav. Mat. Senčar in gg. odborniki: Mil. Goršek, Kv. Mihelič, Jov. Mirosavljevič, Ant. Pavliček, Kv. Sernec in Zv. Stanjek) lotil se je z veliko vnmemo hvaležnega podjetja, kojega sijajni vpeh je bil že nedvomno zagotovljen, ko se nam je posrečilo pridobiti po posredovanju neumorne gospe Gabr. Preissove protektorjem akademije veleza-sluznega državnika, gosp. dr. barona Fr. Lad. Riegra in sledeče odlične dame v „častni odbor“: mil. K. Baumgartinovo, dr. Chodounsko, dr. Hrdličkovo, dr. Koseovo, A. Landovo, dr. Luftnerovo, Riž. Maturovo, M. Nefovo, dr. Prachensko, Gabr. Preissovo i. dr. Ridrichovo. — Z vzorno požrtvovalnostjo je vzbujal „častni odbor“ zanimanje za akademijo v prvih čeških krogih ter si na ta način pridobil največjo zaslugo na nepričakovano sijajnem vspehu. Vzpored je bil izredno vabljivo sestavljen; saj so vendar sodelovale najmlajše, a — največ obetajoče češke umetniške sile: gdč. M. Hilbertova, gdč. C. Šmidova, gg. virtuoz: J. Kubelik na gosli in O. Málek na glasovir. Cvet praškega občinstva se je odzval vabilu v tako ogromnem številu, da so bile prostorne dvorane Žofinske prenapolnjene; srčna naklonjenost, katero uživamo Jugoslovani pri bratskem narodu češkem, je takrat, ko se je šlo za podporo naši najdražji svetinji — narodni šoli na Koroškem — osobito nas Slovence posebno radostno ganila. — Manifestatično akademijo je otvoril moški zbor z našo himno „Naprej, zastava slave“, kateri je sledila burna pohvala. Gdč. M. Hilbertova je prednašala z velikim navdušenjem in srčnim ognjem Gregorčičevi pesmi: „Blagovestnikom“ in „Domovini“ ter vzbujala s svojim globokim patozom občno pozornost. Z nepopisnim enuazijazmom in frenetičnim priznavanjem pa je sledilo občinstvo očarujočim proizvajanjem nadejnih virtuozov: J. Kubelika *) in O. Máleka; istotako je žela ljubka kolo-raturka, gdč. C. Šmidova brezmejne ovacije. Milodoneči tenor g. Jan. Krsnika in izrazoviti bariton g. J. Germa, sta bila odlikovana s splošno, burno pohvalo. Spret-nemu vodstvu g. skladatelja Piškačka in „krouška pev. zbora — Hlahola“ imamo zahvaljevati, da je sicer maloštevilni pevski zbor „Šumadije“ žel za vsako točko navdušeno priznanje. Po končanem oficialnem delu se je razvila pri mizah prav živahna zabava, h kateri sta največ pripomogla pevski zbor in g. Zvon. Mrkušič. Iz tega površnega poročila je dovolj jasno, da je bila „jugoslovanska akademija“ skrajno častno in srečno podjetje, kojega nenavadni moralni in gmotni vspeh — čisti prebitok znaša okoli 1200 kron — je najlepše plačilo za vzgledno požrtvovalno delovanje „častnega odbora“ in društva „Šumadija“. Prirčno zahvalo moramo izreči velečast. protektorju, g. dr. baronu Fr. Riegru, čast-nemu odboru, predsedniku „Šumadije“, g. prof. J. Germu, g. ravnatelju Eckertu na izdatni podpori in vsem sotrudnikom, obojito pa naslednjim veleč. gospem: dr. Chodounski, dr. Hrdličkovi, dr. Prachenski, pi-sateljici Gabr. Preissovi, katere so tudi takrat — kakor vsikdar — Slovincem skazale izredno srčno naklonjenost! Akademijo so počastile s svojo navzočnostjo sledeče honoracije: protektor dr. baron Fran. Lad. Rieger, dvorni svetnik, vseučilišni profesor dr. vitez Randa, Fml. baron Friedberg-Mirohovsky, rektor magnif. češke univerze, prof. dr. Reinsberg, rektor češke tehnike, prof. dr. Slavik, dekan filos. fakult. prof. dr. Woldřich, vseučilišni profesorji: dr. Chodounsky, dr. Heyrovsky, dr. Th. G. Masaryk, dr. Stoklasa i. dr.; ravnatelj „Narodnega gledališča“, F. A. Šubert, ravnatelj Strakov-ske akademije, dr. Trakal, ravnatelj banke „Slavijske“, K. P. Kheil, več državnih in de-želnih poslancev, predsednik češko-sloven-skega spolka, g. Jan. Lego, dr. Prachensky, dr. A. Hrdlička, predsednik spolka čeških odvetnikov, urednik „Politike“, K. Kadner, urednik „Narodnih Listov“ in državni po-slanec, Ig. Hořica itd. itd. Oprostili so se: prvi namestnik župana kralj. glav. mesta Praga, dr. Vl. Srb, dekan prav. fakult., dr. Stupecky, vseučilišni prof. dr. Čelakovsky i. dr.; korporativno je bil zastopan „češko-

*) 19letni virtuoz Kubelik, češki Paganini, je sviral ta večer drugil na svojih dragocenih goslih, katere mu je pred kratkim podaril češki mecen! (Stanejo 24.000 kron).

slovenski planinski klub“ (predsednik, vseučilišni prof. dr. Chodounsky); po odpo-salancih: vsa češka dijaška društva; spolek čeških srednješolskih profesorjev (prof. dr. Letunsky), bolgarako in poljsko dijaštvo, „Sokol“ star. m. Praga, „Pošumavska jed-nota“ itd. Mej došlimi brzojavnimi pozdravi jih je bilo tudi nekaj s Koroškega.

Mat. Senčar.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. maja.

— Osebnost. Župan Hribar je za teden dni odpotoval.

— Pro domo. Na drugem mestu prijavljamo poročilo posl. Hribarja glede njegovega govora pri razpravi o „Naši straži“. Temu pojasnilu moramo dostaviti, da smo poročali tako, kakor smo govornika razumeli. V — kakor je sedaj pojasnjeno — napačnem mnenju, da so njegove besede letele na posl. dr. Majarona, nas je utrdilo to, da govornik ni reagiral na posl. Povšeta mejklic „V vašem klubu je“. Kakor posl. Povše tako je tudi več družih gospodov poslancev mislilo, da so bile posl. Hribarja besede naperjene proti posl. dr. Majaronu, in od tod pomota v našem poročilu. Toliko v pojasnilo, da se ne bo morda mislilo na kako nelojalnost v našem poročilu.

— Deželne podpore. Dež. zbor je za letošnje leto dovolil naslednje podpore: „Dramatičnemu društvu“ v Ljubljani 5000 gl. „Theatervereinu“ v Ljubljani 5000 gl. „Družbi sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani 1000 gl. „Slovenskemu planiskemu društvu“ v Ljubljani 500 gl. Dijaškemu podpornemu društvu „Radogoj“ v Ljubljani 400 gl. Učiteljski jubilejski ustanovi v Ljubljani 50 gl. Društvu „Naša Straža“ v Ljubljani 100 gl. Podpornim zalagam in sicer: c. kr. nižje gimnazije v Ljubljani 250 gl., c. kr. gimnazije v Novem Mestu 200 gl., slovenskih velikošolcev na Du-naji 200 gl., slovenskih velikošolcev v Gradci 200 gl., c. kr. gimnazije v Kranji 100 gl., c. kr. gimnazije v Kočevji 100 gl. Dijaškim kuhinjam in sicer: Jeranovej v Ljubljani 250 gl., v Kranji 250 gl., v Novem mestu 50 gl., v Kočevji 25 gl. Društvu „Narodna šola“ v Ljubljani 200 gl. Dijaški in ljudski kuhinji v Ljubljani 100 gl. Deželnemu pomočnemu društvu „rdečega križa“ v Ljubljani 100 gl. Gospodinskemu pomočnemu društvu „rdečega križa“ v Ljubljani 50 gl. Podpornim društvom in sicer: za odpuščene kaznjence v Mariboru 25 gl., za ubožne realce v Ljubljani 50 gl., medicinskemu na dunajskem vseučilišču 20 gl., rudarskih akademikov v Ljubnem 20 gl., pravnikov na Dunaji 25 gl. Bolniškemu društvu slovenskih velikošolcev v Gradci 50 gl. Bolniškemu društvu slovenskih velikošolcev na Dunaji 50 gl. Bolniškemu in podpornemu društvu zasebnih in pomož-nih uradnikov na Kranjskem 100 gl. Freitisch-Institutu na vseučilišču v Gradci 25 gl. Asilnemu društvu dunajskega vseučilišča 50 gl. „Mensae academicae“ na Dunaji 30 gl. „Mensae academicae“ na tehniki v Gradci 40 gl. Društva gospej krščanske ljubezni sv. Vincencija pavlan-skega v Ljubljani 100 gl. Dobrodelnemu društvu tiskarjev v Ljubljani 25 gl. Olep-ševalnemu društvu v Škofji Loki za na-pravo kopališča 100 gl. Društvu za stavbo delavskih hiš v Ljubljani 165 gl. Skupaj 15.000 gl.

— Nemška nestrpnost. V zadnji seji dež. zbora štajerskega je prišla na vrsto interpelacija posl. dr. Rosine glede ravnopravnosti pri graškem nadsodišču. Dr. Ro-sina je svojo interpelacijo spisal v sloven-skem jeziku, a čim jo je začel čitati, so nemški poslanci demonstrativno zapustili dvorano. S tem so nemški poslanci poka-zali vse svoje divje sovraštvo do sloven-skega jezika, do jezika tretjine štajerskega prebivalstva. To naj vzpodbode slovenske poslance, da se v bodoče še doslednejše in odločnejše poslužujejo svojega jezika. Za vzgled naj jim bodo istrski slovanski po-slanci!

— Katoliško-političnega in gospo-darskega društva za Slovence na Koroš-kem občni zbor bo dne 18. maja v Celovcu v dvorani gostilne „pri Sandwirtu“.

— Pokopani spravi poskus. Čita-tateljem našim so znani pogoji, katere je dr. Gregorčič naznanil goriškemu dežel-nemu glavarju Pajerju in pod katerimi so slovenski poslanci pripravljani vstopiti v

deželni zbor. Deželni glavar je na dotično naznanilo odgovoril s skrajno strupenim pismom, s katerim je odklonil vse postu-late. Poskusni za „spravo“ mej Slovinci in Lahi so s tem pokopani.

— Iz istrskega deželnega zbora. V predzadnji seji deželnega zbora istrskega je dež. glavar Campitelli naznanil, da smatra slovenskim in hrvatskim poslancem poslani italijanski poziv, naj se vrnejo v dež. zbor, sprejetim, če, da niso imeli pravice ga za-vrniti, ker je italijanščina jedini poslovni jezik dež. zbora in dež. odbora. Dež. zbor je temu pritrdil. Lahi se sedaj pripravljajo na razveljavljenje mandatov slovenskih in hrvatskih poslancev.

— Izlet čeških turistov na jug. Mej izletniki kluba čeških turistov, ki pridejo na binkoštno nedeljo s svojega potovanja čez Dalmacijo, Črnogoro, Hercegovino, Bosno in Zagreb v Ljubljano, in katere vodi pred-sednik kluba arhitekt Vratislav Pasavsky, nahaja se 13 veletržcev in tovarnikov (Fi-lipek, Holeyšovský, Jofábek, Marsano, Jan Otto, Srnec, Schlecht, Ježek, Hübner, Tonka Olivieri, Skála, Kwayaser), — 6 inženjerjev (Kratochvíle, elektrotehnik Křížfk, Tkadlec, Sedlák, Liman, Čížek), — 2 arhitekta (Pa-savský, Hubáček), — 6 odvetnikov (dr. Ho-lubovský, dr. Wellner, dr. Kovár, dr. Ku-drna, dr. Kubecký, dr. Šilený), — 2 zdrav-nika (dr. Otruba, dr. Purkyně), — šolski rav-natelj Buchar, pivovarnar Šilinger, profesor Solpera, — 3 visokošolci (Daneš, Herzl, Voj-těch), — 3 zasebniki (Bečvář, Cmiřal, Tre-bický), — dež. sod. svetnik Vojtěch, na-jemnik knežjega posestva Klöckler in 4 tajniki industrijskih podjetij (Schreyer, Schwarz, Vaniček, Tupec). Izletnike spremlja 11 gospej in 4 gospe. Odvetnika dr. Václav Šilený in tovarnar Edvard Skála sta deželna in državna poslanca, odvetnik dr. Holubovský in Frančišek V. Schwarz, cesarski svetnik in višji knjigovodja Česke Banke sta odbornika občine Praške.

— Iz občine turjaške se nam piše 11. maja: O prepotrebni razdelitvi velike občine turjaške v dve samostalni občini je širši javnosti že toliko znano, da bi bilo odveč pogrevati in z nova razlagati vso zadevo. Vsak razsoden in trezen človek je pričakoval, da bode poslej, — ko je dež. zbor rešil to stvar v prilog pretežni večini občanov — mirna Bosna ter da bode po-slej mirovalo tistih par kričaveč, kateri so preje tako umetno razburjali duhove. Zgo-dilo pa se je narobe. Ni jim dovolj, kakor jih je poučil sklep deželnega zbora, da se mora namreč ravnati po večini in da ni-kakor ni smeti predpostavljati koristi po-sameznika koristim večine. Znani političski klovn izza zadnjih volitev, v čegar sru-gori neizrečeno hrepenenje po županskem stolčku, baš kakor kaki stari devici po sv. zakramentu zakona, še zdaj neče mirovati. Neizrečeno milo se mu stori okrog srca, kadar pomisli, da so se mu vse lepe nade porušile v prah, nade namreč, katere je gojil po županovi časti. Dozdeva se mu, da mu po novi razdelitvi občine odide mesto župana, na katero mesto je bil takorekoč že intabuliran in za kar je že toliko sline pre-cedil. To možu ne da miru. Že pred zho-rovanjem deželnega zbora se je mož tako trudil in mučil, da je celo „neomahljivega“ poslanca Pakiža, „ki pozna razmere“ od-vrnil od prvotnega prepričanja ter pridobil na svojo stran. Najvažnejši razlog, s ka-terim so se klerikalni poslanci pridobili, je bil ta, da se najbrž podere z razdelitvijo občine klerikalna organizacija, ki je o vsaki volitvi rekrutirala šest volivnih mož. A ker ni doslej pomagal ves napor, da bi bili preprečili sklep deželnega zbora, hočejo sedaj s protesti onemogočiti potrjenje. Način pa, po katerem se nabirajo protestni podpisi, je tako grd, da je vsekakor treba to pojasniti javnosti. Pri pobiranju podpi-sov se je klerikalnim agitatorjem seveda trda godila, ker je nad dvetretjinska ve-čina sila zadovoljna s sklepom deželnega zbora; zato pa so si izmislili bajko, s ka-tero so potem strašili in begali nerazsod-njše kmeta. Lagali so, da bodo morali poslej plačati velikansko vsoto za šolo v Turjaku, dasi je pač občeznano, da bo se-zidal dobrosrčni gospod grof Auersperg šolo na lastne stroške, le z majhno pripo-motjo tlake bližnjih okoličanov. Gori na-vedena trditev je klerikalnih agitatorjev ostudna laž; posluževati pa se takih sred-stev, je jako značilno in jasno kaže, kako sodijo o poštenosti naši klerikalni komedi-

janja. Poskrbeli pa smo že, da se tudi na merodajnem mestu zve, koliko veljajo tako sleparskim načinom pridobljeni podpisi. — Dovoljeno nam bodi še izreči vsem onim gospodom poslancom, ki so se za to zadevo zavzeli, najpriarčnejšo zahvalo.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal načelnica ženskega odbora — delujočega pri veselici „Šumadije“ — 1200 K, ki naj je družba porabi za šolo pri Sv. Rupertu v Velikovcu ali za kako drugo svojo koroško šolsko zadevo. Presenečeni ob toliki poštovanosti češkega rodu napravim nam Slovencem, navajamo ginljive besede pisateljice Gabrijele Preissove, ki so: „Akademiji namen je bil arcem čeških žena tako blizo, kakor da bi to bilo naši lastni deci, našim bratom in sestram v prospeh“.

— Trgovsko zborovanje. Poroča se nam, da priredi zveza trgovskih nastavljenecv za alpske dežele v nedeljo dne 14. maja zvečer ob 8. uri v salonu hotela pri Maliču zborovanje, na katerem se bo razpravljalo o stanovskih vprašanjih.

— Godbeno društvo v Kamniku priredi dne 14. maja t. l. v prostorih gospoda Fischerja koncert. Vzpored: 1. Jellinek: Ljubica, koračnica. 2. Abt: Lahko noč, ti ljubo dete, pesem. 3. Millöcker: Za mladino, polka francoska. 4. Ed. Strauss: Vragova četvorka, iz operete „Vrag na zemlji“ od Suppeja. 5. J. Strauss: Perzijska koračnica. 6. Fr. Schubert: Momens musicals. 7. Ed. Strauss: Doktorinen, valček. 8. Ziehrer: Ljubavno pismo, polka francoska. 9. C. Komžak: Nadvojvoda Albrecht, koračnica. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina za udeleženca, za neude 50 kr. Odbor vabi k obilni udeležbi.

— Družbe sv. Cirila in Metoda za letno redna glavna skupščina bo v Opatiji dne 25. t. m. Zborovanje se bo vršilo v prostorih društva „Zora“ (kavarna central), zvečer pa bo v istih prostorih koncert z dramatično predstavo.

Z Vranskega se nam piše: Tukajšnja podružnica sv. Cirila in Metoda priredi 14. t. m. svoje letno zborovanje. Ta podružnica, ki je že več let komaj še dihala, probuja se iz svoje zaspanosti, ter hoče letos poslati glavnemu vodstvu večjo vsoto. Da ji bode pa to mogoče, obrnila se je s prošnjo do vrle „narodne čitalnice“ na Vranjskem, naj le ta priredi podružnici v prid katero veselico. Čitalnica se je odzvala z veseljem, ter priredi 14. t. m. ob 8. uri zvečer pri Šentaku velik koncert in gledališko igro. Kolikor smo poučeni, smemo se nadejati, da se bode nudil ta večer slavnemu občinstvu redek užitek na glasbenem in gledališkem polju, ako smemo to sklepati iz marljivih priprav in po izkušenem vodstvu. Upamo, da nobeden Vrančanov ne izostane, temveč da si ta večer vsi podamo roko v podporo našemu milemu narodu!! Vrli okoličani pa itak pridejo!

— Vlak povozil. Iz Gradca brzojavljajo: Mej Porečani in mej Vrbo na Koroškem se je pred tremi dnevi pripetila velika nesreča. Pri železniškem prehodu pri Tüschlingu je čkal voz, ker se je blizal ob 1/5. uri popoldne dne dohajajoči tovorni vlak. Ko se je vlak približal, se je konj nakrat splasil, dirjal vlaku nasproti, ki ga je pahnil vstran in ga povozil tako, da so mu kolesa stroja odrezala glavo. Na vozu sedeli, dve ženski in mož, so bili tudi precej ranjeni.

— Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju je na I. izrednem občnem zboru dne 9. t. m. izvolilo tale odbor: Predsednik: stud. iur. Ivan Zabukovšek, podpredsednik: cand. iur. Fran Novak, tajnik: cand. phil. Josip Reisner, blagajnik: stud. phil. Niko Omersa, knjižničar: cand. phil. Hinko Vodnik, arhivar: stud. iur. Fran Bytzek, gospodar: cand. iur. Fran Šuklje, namestnika: stud. phil. Vinko Klešnik in stud. iur. Milan Valentiničič. Pregledniki: cand. med. Josip Tičar, cand. med. Josip Stojc in cand. phil. Ivan Merhar.

— Posojilnica v Ribnici. V mesecu aprilu 1899. l. je 115 strank vložilo 16.361 goldinarjev 13 kr., 93 strank vzdignilo 13.633 gld. 72 kr., 19 strankam pa se je izplačalo posojil 6740 gld. Denarni promet za mesec april 49.246 gld. 45 kr.

— Nezgoda ali poskušen samomor? Včeraj dopoldne se je v Kozarjih ustrelil v glavo Robert Kintzel, stavbeni tehnik pri tvrdki F. Supančič v Ljubljani. Kroglja je obšla v glavi in so ranjenca še živega prepeljali v deželno bolnico. Mož ima malo upanja, da bo okreval.

— Poskušen samomor. Blagajničarka M. S. v hotelu pri Maliču se je v sredo popoldne v svoji spalni sobi poskušila z revolverjem ustreliti. Ravnala pa je tako nerodno, da se je zadela mesto v sence v levo roko in se ranila. Vzrok je nesrečna ljubzen.

— V gnojnico padel je 10. t. m. popoldne 6 let stari šolski učenec Milan Urbančič, sin vrtnarja Josipa Urbančiča na Poljanaki cesti št. 63. Deček moral je le po svoji neprevidnosti pasti v jamo, kajti on je dobro vedel, kje se nahaja jama in kako je globoka. Najbrže je hotel kaj iz jame potegniti in mu je pri tem izpodrnilo. Stariši so ga pogrešili, ko ga ni bilo k večerji. Iskali so ga povsod, kamorkoli je zahajal. Končno ga je oče našel v gnojni jami in ga potegnil mrtvega iz gnojnice.

— Požar. V torek 9. maja okoli 11. ure po noči se unel valčni mlin g. Viljema Brunschmida v Radečah in popolnoma pogorel. Vnelo se je najbrže pri teči. Škoda znaša okoli 10.000 gld., mlin je zavarovan pri zavarovalni družbi „Donau“ na Dunaji za veliko manjšo svoto. Pribitelo je mnogo ljudstva takoj na pomoč; tudi tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je v 10 minutah z brzgalno na pogorišče došlo in z nemurno delavnostjo zelo omejilo požar; kajti držali so se mlina s slamo napolnjeni blevi in skladišče petroleja. Tržani zanimajte se bolj za prepotrebno gasilno društvo.

— Toča. Mej naliveom, bliskanjem in grmenjem je padala danes po 4. uri popoldne v Ljubljani toča, ki je napravila gotovo kaj škode. Letošnji maj nam je prinesel že s n e g i n t o č o. Kaj še doživimo?

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 30. aprila do 6. maja kaže, da je bilo novorojencev 16 (= 23,76 ‰), umrlih 14 (= 20,79 ‰), mej njimi so umrli: za jetiko 3, za vnetjem soplnih organov 1, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 9. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 42,8 ‰), iz zavodov 9 (= 64,2 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za ošpicami 15, za vrtico 1, za ušesnim 1, za trachomom 2 osebi.

* Klerikalni estetiki so povsod enaki. V Donauwörthu izhaja že dolgo vrsto let klerikalni „Taschenkalender für die studierende katholische Jugend“, v katerem je citati: Dá, Goethe, resnica se mora povedati, je velik pesnik in nizek človek. Sleparsko je govoriti o iskrenem prijatelstvu mej Goethejem in Schillerjem; nasprotno smemo brez strahu izreči, da ima Goethe na svoji vesti zgodnjo Schillerjevo smrt. Sicer pa ni pil Schiller pri pisanju nikdar spirituoz, nego samo kavo. Goethe pa je pil rad in veliko vina in celo žganje! Lessing je bil nesramen literaren tat, kakoršnega ni glede brez obraznosti v nobeni literarni zgodovini vseh dežel in narodov. V „Emiliji Galotti“ in v „Natani modrijanu“ ni niti jedna vrstica, ki bi se bila rodila v možganih „nesmrtnega“ Lessinga. Lessing je trpel na literarni kleptomaniji ter je sleparil z naslado. Lessing nosi na čelu znak sprostega tatu za vse čase, in jedini spomenik, katerega zasluži, je — sramotni kamen. — Grozno!

* Andree. V tem poletju pojde z ladjo švedski profesor Nathorst iskat Andreeja, o katerem že dve leti ni nobenega glasu. Nathorstu je dovolil švedski državni zbor 40.000 kron, poleg tega pa se je še nabralo 50.000 kron. Nansen sodi, da je zaneslo Andreejev balon na vzhodno obal Grönlandske, a dvomi, da bi še živel.

* Roparski umor pred 25 leti. Nedavno je bil v dunajskem Novem mestu neki 44letni Ivan Jellinek zaprt, ker je kradel telefonske žice. Ta je pa izpovedal, da je njegov oče leta 1874. na božični večer umoril 74letno Marijo Bauer ter jo oropal. Že pred 25 leti so sumili, da sta oče in sin Jellinek morila Marije Bauer, a ker ni bilo možno dobiti tehtnih dokazov, nista bila obsojena. Sin se umora ni udeležil, marveč se je le polastil nekega rokca Marije Bauer. Za umor je vedela tudi neka M. Schlapschi, katere je pa že pred leti umrla.

* Čuden prestolonaslednik. V Kodanj je prišel eleganten in prav fino nastopajoč gospod, ki je imel jedva 40 let in se je nastanil v nekem ondnotnem prvem hotelu. V knjigo tujcev se je zapisal Kristjan Jensen iz Afrike. Valžbenecem hotela je pravil, da je bil včasih trgovec z demanti, in da si je s to trgovino prislužil mnogo de-

narja, ter da ima sedaj v Afriki veliko posestvo. 19. t. m. je šel Jensen v kraljevo palačo ter prosil za avdijenco. Nekemu dvornemu kavalirju pa je povedal, da je prišel nastopit vladno namestu kralja Kristjana IX. Pred 22 leti — tako je pripovedoval Jensen — sta sklenila s kraljem pogodbo. Ako napravi Jensen iz bakrenih žic oklopne ladje in ako konstruira balon tako, da bode poraben kot trdnjava, ki se spušča iz zraka na zemljo, potem se je zavezal kralj, da se umakne s prestola Jensenu ter mu prepusti vladarstvo. Jensen se je posrečilo oboje, zato je prišel. Seveda so Jensen poslali nemudoma v blaznico.

* Boj petelinov je najljubša zabava Tagalov. Špancem se zdi ta šport jako „surov“ ter ga obsojajo. Boji z biki, ki se vrše na Španskem, pa se jim zde plemeniti. V „Revue des Deux Mondes“ popisuje André Bellefort tako zabavo s petelini prav obširno. V gledališču podobnem prostoru se vrše boji s petelini ves dan. Tagali pripeljejo peteline s seboj ter se vdeležujejo drug za drugim tekmovanja petelinov. Pri tem zaigrajo velike svote, včasih celo svojo ženo in otroke. Tagali vzgajajo bojne peteline z največjo skrbnostjo. Pred vsem ne sme postati petelin debel, nego mora biti miščast in ostroge morajo biti trde in ostre. Petelin, ki je v boju premagan, se takoj usmrti. Petelinu, ki beži, pa popukajo še živemu perje ter ga šele na to zakoljejo. Petelinu, ki je zmagal, pa prireajo Tagali hrupnejše ovacije, kakor najslavnejšemu opernemu pevcu.

Književnost.

— „Učiteljski Tovariši“ ima v št. 14. naslednjo vsebino: Okrajnim učiteljskim društvom. — M. Poklukar! Olajšava. — Ali znamo učitelji brati? — Jakob Dimnik: Jezikov nauk v prvem šolskem letu. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranjskega. — Jubilejska samopomoč. — Književnost in umetnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Gospodarski program.

Telefonična in brzojavna poročila.

Gradec 12. maja. Danes ponoči umrl je eden najljutejših sovražnikov slovenskega naroda, vpokojeni višjesodni predsednik Waser v starosti 88 let. Pokojnik je bil rodom iz Ptuj, l. 1834. je bil na Dunaju promoviran doktorjem prava, l. 1838. je postal profesor v Inmostu, l. 1850. pa državni pravdnik v Gradcu. Leta 1861. je bil voljen v državni zbor, kjer se je pridružil levčarskim avtonomistom, in v deželni zbor, l. 1865, pa je bil radi napadov na Belcredija v deželnem zboru od državnega pravdnštva prestavljen k deželnemu sodišču. Herbst ga je leta 1868. poklical kot sekcijskega šefa v pravosodno ministerstvo, l. 1878. pa je bil imenovan višjesodnim predsednikom v Gradcu, na katerem mestu je ostal do l. 1892. Kot višjesodni predsednik je imel hude boje radi jezikovne ravnopravnosti, v katerih bojih je pokazal uprav strastno sovraštvo proti slovenskemu narodu.

Dunaj 12. maja. V deželnem zboru dolenjeavstrijskem je opozicija uprizorila danes eksodus. Povod temu je dalo postopanje deželnega maršala Gudenusa, ki je svojega namestnika Strobacha poslal v boj proti Noskeju. Z opozicijo so odšli tudi liberalni veleposestniki. Danes zvečer se odloči, če naj opozicija začne abstinenco.

Dunaj 12. maja. „Wiener Tagblatt“ poroča, da je na Habietinekovo mesto pri najvišjem sodišču imenovan bivši naučni minister Mačevski. Potrjena ta vest še ni.

Praga 12. maja. „Nar. Listy“ javljajo, da je eksekutivni odbor desnice sklican na dan 25. t. m. Seje se bodo udeležili vsi trije člani predsedstva poslanske zbornice in člani načelstev desničarskih klubov. Zajedno se snidejo tudi parlamentarne komisije posameznih desničarskih klubov.

Budimpešta 12. maja. Madjari so začeli odjenjavati. „Pester Lloyd“ pozivlja avstrijsko vladu, naj pove, ne le, kaj ona zahteva, nego tudi, kaj hoče koncedirati. V zvezi s tem odjenjavanjem je vest, da pridejo avstrijski ministri dne 16. t. m. zopet sem. Cesar odpotuje dne 19. na Dunaj.

Petrograd 12. maja. Ruskim poslanikom v Belemgradu ni imenovan Staal, kakor se je poročalo, ampak Aleksej Spayer. Oficijalno se razglša, da se je Zadvovski sam umaknil.

Omadeževan.

(Povest iz Nizozemske.)

(Dalje.)

Prodajal ec, dragi moj, to ne dela nobenega utisa! Kočijaž ali hlapec morate biti! Strižec kodrastih psov — raznašalec listov, to je novo, senzacionalno in se da velikansko porabiti! Jutri pride prvo naznanilo v časnike: Fulminanten tenorist se je našel — drugi so proti njemu hripavi petelini! Bil je raznašalec listov, je dobil sem ter tje vstopnico na galerijo zastonj, se je navdušil, potem, če je v jutranjem svitu pilepljal listke na zidove in stebre, ponavljal, kar je prejšnji večer čul; vrgel posodo s klejo na cesto ter pel. — To neti, dragi moj! Boste videli to naznanilo se razširi po celem svetu! In zdaj prijatelj moj, dajte mi besedo in roko, da ste moji!“

Rudolf je potegnil roko nazaj. Akoravno ga je vsa epizoda mamila — njegova narava se je protivila temu lažnjivemu bahatemu načinu. In kapelnik mu je osrečuje ga namežikoval. Seveda! Tudi stari mu je odsvetoval; in on sam, Rudolf — ali si ni domišljeval, da sta v kakem temnem kotu dvorane skrita predsednik deželne sodnije in njegova hči Štefanija? Zatorej je odločno odgovoril: „Ne, ne, gospod, tega ne morem storiti! Jaz imam sveteljske dolžnosti!“

„Katera dolžnost bi bila sveteljska“, poglobljal se je agent, „kakor denar zaslužiti? Dosti denarja — milijone! Pomislite gospod!“

„Ne trudite se! Jaz sem na tihoma zaročen z deklico iz najodličnejših krogov. Ta čudna dogodka pa bi nje rodovino zelo užalila!“

„Vi ste bedak, gospod“, trdil je oni, „Vi ne poznate vrednosti reklame. Le ta zamore b oljše kroge pripraviti, da pozabijo, kdo ste bili do današnjega dne!“

„Tega jim nikakor ni treba pozabiti“, odgovoril je Rudolf ponosno.

(Dalje prih.)

Poslano.

Iz poročila, ki je v predvčerajšnji številki „Slov. Naroda“ obseženo bilo o osemnajsti seji deželnega zbora, dalo bi se sklepati, da sem, govoreč o načelstvu „Naše Straže“, pod onim članom, o katerem sem po tem poročilu baje dejal, da so računi o njem že sklenjeni, v mislih imel poslanca dr. Majarona. Sklicujoč s ena na stenogram svojega govora, kateri dokazuje, da sem govoril bistveno drugače, kakor je poročal „Slov. Narod“, zdi se mi potrebno še poleg tega resnici na ljubo konstatovati, da moje besede niso letele na poslanca dr. Majarona. Bil bi to, ko bi bil mej govorom čul vzklik poslanca Povšeta — in ne Kalana, kakor napačno poroča „Slov. Narod“ — takoj pojasnil; tega vzklika pa ničem čul, ker je gospod poslanec Povše sedel na moji levi strani.

V Ljubljani, dne 11. maja. 1899.

Ivan Hribar.

Poslano.*

„Slovenec“ je v št. 101 priobčil ugovore klerikalne stranke proti občinskim volitvam. Ti ugovori so obudili v celem mestu veliko veselost.

Vsled pomanjkanja stvarnih ugovorov so si gospodje pomagali z vsakovrstnimi izmišljotami in so si pri tej priliki tudi mene prav pošteno privoščili.

Na vse dolžitve, katere je resnici in poštenju vedno sovražni „Slovenec“ navedel, izjavljam samo, da je vse, kar trdi „Slovenec“ glede Štefeta, dr. Starčeta in Marije Grumnik nesramna laž, res pa je, da sem z vnezo agitiral za napredno narodno stranko, a to je bila pač moja dolžnost kot odkritega in resničnega pristaša te stranke.

„Slovenec“ me je hotel tudi sramotiti zaradi moje trgovine. Jaz se svoje kupčije čisto nič ne sramujem in v zadožčenje mi je, da je moja kupčija v korist celi deželi, in da prinese marsikak tisočak v našo deželo, kateri bi ne prišel, da ni mene in moje trgovine.

Elia Predović.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Tinktura zoper kurja očesa

== gotovo najboljšo sredstvo ==
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.
Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (20-19)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 304 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Maj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Temper- tura v C.	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
10.	9. zvečer	734.2	12.7	sr. jzhod	jasno	0.0
11.	7. jutraj	734.4	13.9	sr. jzhod	jasno	0.0
	2. popol.	733.8	19.1	p.m. jzh.	pol. oblak.	0.0
	9. zvečer	733.3	12.8	sr. jzhod	jasno	0.0
12.	7. jutraj	733.4	10.0	sl. svzhod	oblačno	0.0
	2. popol.	732.7	21.2	sr. jzhod	pol. oblak.	0.0

Srednja temperatura srede in četrtka 13.9°
in 15.3°, normale: 13.4° in 13.5°.

Dunajska borza.

dné 12. maja 1899.

	101	gld.	15	kr.
Skupni državni dolg v notah	100	60		
Avstrijska zlata renta	119	66		
Avstrijska krona renta 4%	100	40		
Ogerska zlata renta 4%	119	55		
Ogerska krona renta 4%	97	30		
Avstro-ogerske bančne delnice	920			
Kreditne delnice	358	60		
London vista	120	45		
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	92 1/2		
20 mark	11	77		
20 frankov	9	55 1/2		
Italijanski bankovci	44	75		
C. kr. cekini	5	68		

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA
MAKS VERŠEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Prošnja našim č. gg. naročnikom in bralcem!

Komur je znano, ali kdor more poizvedeti,
kje biva gosp. Franc Hrastelj s svojo ženo Ano,
rojeno Stergar, in 17 let staro Marijo Stergar,
iz Sentila pri Turjaku poleg Slovenskega gradca delujoč
kot poročila dotičnega občinskega urada delujoč
kot premogovar v Trbovljah, kar pa ta občinski urad
zopet zanika, naj to človekoljubno naznani uredni-
štvu „Slovenskega Naroda“. Morebiti dela iskana
rodbina v kaki drugi premogovni jami, kje v Hrasti-
niku, Zagorji ali tam kje v okolici?

Potrtega srca javljamo vsem sorod-
nikom, prijateljem in znancem, da je
Vsemogočnemu dopadlo, našo srčno ljub-
ljeno in nepozabno soprogo, ozir. mater,
gospo

Josipino Može roj. Suša

v najlepši dobi, po daljši, mučni bolezni,
prevideno s svetotajstvi za umirajoče,
danes ob 1. uri popoldne poklicati v
lepšo večnost.
Pogreb predrage pokojne se bo vršil
v četrtek, dné 11. maja t. l., ob 4. uri
popoldne iz hiše žalosti na pokopališče
v Dolenji vasi.
Svete maše zadušnice se bodo brale
za rajnko v domači cerkvi.
Nepozabno pokojnico priporočamo v
molitev in blag spomin!

V Dolenji vasi, dné 9. maja 1899.

Sebastijan Može
soprog.
Angela in Marija Može
hčeri. (902)

Naznanilo.

Usojam si častitemu občinstvu na-
znaniti, da

v soboto, dné 13. maja 1899, otvorim

gostilno

v prostorih, kjer je bila nekdanj
sloveča gostilna „pri Podkrajšku“,
sedaj lastnina gosp. A. Dreise-ja
v Konjušnih ulicah št. 2.

Za dobro pijačo, pristno dolensko
vino in Auerjevo pivo, kakor tudi za
gorka in mrzla jedila ter za najtočnejšo
postrežbo bo najbolje skrbjeno.

Priporočam se častitemu občinstvu
za mnogobrojen obisk.

Z odličnim spoštovanjem

Ludovik Černe

(907) gostilničar.

Glavna zaloga meke

iz slovečega valjičnega mlina

Vinko Majdič-a v Kranju.

Pri razstavah odlikovani izdelki, dobé se
en-gros po originalnem ceniku pri

Antonu Ditrich-u

glavnom zastopniku (733-8)

Marije Terezije cesta št. 2, Ljubljana.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
Aussee, Isal, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linco,
na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Fran-
zensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd,
Klein-Reifling v Linco, Budejovice, Plzen, Marijine varj,
Heb, Francove varj, Karlove varj, Prago, Lipsko;
čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne
osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno,
Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal
v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost,
Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v
Steyr, Linco, Budejovice, Plzen, Marijine varj, Heb,
Francove varj, Karlove varj, Prago, Lipsko, Dunaj
via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v
Lesce-Bled. — Proga v Novo mesto in v
Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob
1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5.
uri 46 m. jutraj osonni vlak z Dunaja via Am-
stetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isala, Ausseea,
Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri
55 min. jutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob
11. uri 17 min. dopoldne osonni vlak z Dunaja
via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra,
Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella
ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca,
Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni
vlak z Dunaja, Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca,
Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer
osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih
varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja,
Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. — Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2.
uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. —
Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri
23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri
50 m. in ob 10 uri 35 m. zvečer, poslednji vlak le
ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano
d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. jutraj, ob
11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9
uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in
praznikih. (1)

Gospodičina

blagajničarica in ob jednem izurjena pro-
dajalka, želi vstopiti v službo v Ljubljani.
Naslov pove upravnistvo „Slovenskega
Naroda“.

Stanovanje

4 sobe i. t. d. i. t. d. se odda za mesec
avgust t. l. (901-1)
v Kolodvorski ulici št. 11.

Šivalni stroji

se dobro in po ceni popravljajo.
Soteska št. 6, na dvorišču. (908-1)

Pristno domače zganje

staro slivovke, droženke in tre-
pinovke, fini brinjevee in berov-
ničevce kupite pri trvdki

Kavčič & Lillog

v Prešernovih ulicah. (21-108)

Največje skladišče

raznega semena

in sicer

velikanske pose

potem nemške, štajerske, inkarnat, tur-
ške in travniške detelje, raznih vrst pes-
nega semena, splošno znano kot najbolja
krma za živino; travnega semena za suhe,
moke, peščene in glinovite travnike; velika
izbera semena za salato, kumare, peter-
šilj, zeleno, sladki grah, fižol in vse druge
vrste semena za zelenjad. — Proseč
mnogobrojnega poseta

(331-24) Peter Lassnik.

Dirkališče slov. biciklistov.

Od sobote 13. do vključno ponedeljka 22. maja t. l.

Vas Šilukov iz Sudana.

Moški, ženske in otroci.

Izvajanja njihovih domačih šeg in navad ob 3., 4., 5. uri
popoldne in ob 6., 7. in 8. uri zvečer.

Odprto od 10. ure dopoldne do mraka. (897-2)

Vstopnina 30 kr. Vojaki do narednika ter otroci 15 kr.

Najnovejša špecerijska trgovina!!!

Karol Planinšek

prej Schober, Dunajska cesta št. 8.

Ozira se na svoj zadnji inserat, dovoljujem si slavno občinstvo opozarjati
na svojo veliko zalogo špecerijskega blaga, kakor: raznovrstne kave,
olivnega in namiznega olja, kakao, čokolade itd.

Nadalje se istemu tudi priporočam za nakup fine pristne slivovke,
najfinejšega francoskega konjaka, tropinova in špirta po najnižjih
cenah, zagotavljajoč solidno in realno postrežbo. (737-8)

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno
razprodajo Jurčičeve zbrane spise, potem letnike in posamezne šte-
vilke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v
saložbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

Josipa Jurčiča zbrani spisi, svezek I. do
XI, broširan a 60 kr., elegantno vezan a 1 gld.
„Ljubljanski Zvon“, letniki II., III., V., VI.,
broširan a 3 gld., vezan v Bonačeve platnice
a 4 gld. 20 kr.; — letniki VII. in VIII.,
broširan a 4 gld., vezan v Bonačeve platnice
a 5 gld. 20 kr.;
— letniki od IX. do XVIII., broširan a 4 gld.
60 kr., vezan v Bonačeve platnice a 5 gld.
20 kr.
Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“
po 40 kr.
Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, ve-
zan a 3 gld.
Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan
a 2 gld. 80 kr.
Zbirka zbrani spisi. I. svezek, broširan
a 60 kr.
Dr. Nevešekdo: „4000“. Povest, broš. a
50 kr.
A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. a 20 kr.
Po znižani ceni priporočam: Fran Kochak,
samo 30 kr.

Turgenjev: Otok in sinevi. Roman, broširan
a 50 kr.
— Štiri novele, broš. a 20 kr.
Bened. Třebizsky: Bledne duše. Roman,
broširan a 70 kr.
Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan a 50 kr.
Stat. nominis umbra: Časnikarstvo in
naši časniki, broširano a 40 kr.
Tolstoj: Dva romana, broširana a 70 kr.
Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana
a 15 kr.
Halévy: Dnevnik, broširan a 15 kr.
— Rane pripovedke, broširane a 40 kr.
— Dve povesti, broš. a 25 kr.
Theuriot: Unčina. Povest, broš. a 20 kr.
Souvestre: Vilenski brodnik. Povest, broš.
a 15 kr.
Jurčič: Listki, broš. a 15 kr.
— Gregorčičevim kritikom, broš. a 30 kr.
Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der
Slaven“, broširano a 50 kr. 25

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse do-
mače in tuje časnike ter knjige.

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Janko Klopčič

urar v Ljubljani, Prešernove ulice št. 4.

Nikelnaste, jeklene, sre-
brne, Tula, amerikanske
plaque, zlate ure. Stenske
ure. Ure z nihalom. Sa-
lonske ure. Pisarniške ure.
Raznovrstne lično izdelane
budilke. Srebrne, Tula,
amer. plaque, novo-zlate,
fine lakar. zlate verižice,
zapestnice, prstani, uhani,
zapone, priklepki, gumbi
za manšete in srajce,
igle za kravate iz grana-
tov. Razne stvari iz Kina-
srebra. Prstani in uhani
z dijamanti in briljanti.
Specijalitete vsake vrste
v zalogi.

Nikjer se ne kupuje
ceneje.

Popravila zanesljivo,
točno in cenol 19

Prej J. Zor Alojzij Erjavec J. Zor

čevljarški mojster v Ljubljani, Čevljarke ulice 3.

Po večletni skušnji, kakor tudi po dovršenem
strokovnem tečaju v Ljubljani c. kr. tehnolo-
gičnega obrtnega muzeja na Dunaju mi je mogoče
vstrezati vsem zahtevam svojih p. n. naročnikov.
Priporočam se prečistiti duhovščini in sl. občin-
stvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuv.
Delo je ceno, pošteno in trpešno. V zalogi so
razna masila, voščila za črno in ružavo obuvajo,
ter razne potrebščine za to obrt.

Here se shranjuje. — Vnanjem naročilom naj se pridruži varo.

MODERCE natančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi
priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg
št. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentirje, trakove, šipke, svileni blago, perilo,
e a e a e klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno. a e a e a

Josip Oblak

umetni in galanterijski strugar

Trubarjeve ulice št. 3

Isvršuje vsakovrstne v njegovo stroko spadajoče
stvari po najnižji ceni. Palice za okna od 50 kr.
do 2 gld. 25 kr., kegljiske kroglice 12 cm debele
1 gld. 25 kr., 13 cm debele 1 gld. 60 kr., noge za
omare od 3 do 5 kr. — V zalogi ima tudi razne
cigarnike in zdravstvene pipe do najfinejših vrste.
Popravila od kosti, roga, morakih pen, jantarja,
lesa izvršuje po najnižji ceni.

Pekarija in slastičarna

Jakob Zalaznik.

Glavna trgovina:

Stari trg št. 21.

Podružnica:

Vegove ulice št. 12.

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno,
zdravo in elasto pekarško pecivo, vseh
vrst kruh na vago, ržen kruh in prepe-
čeneo (Vanille-Zwieback). V svojih slasti-
čarnicah postrežam točno a najfinejšim
nasladnim pecivom in s finimi pristnimi
likirji ter s Vermouth-vinom. Posebno
opozarjam na fine indijanske krole in
zavitke a smetano napojene. 19